№ 229. Piątek 5. Października 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

W Lwowskim okręgu administracyjnym do 24. września b. r. przybyło do pozostałych 1913 jeszcze 3644 chorych na cholerę. Z ogólnej sumy 5557 wyzdrowiało 1917, umarło 1729, pozostało w kuracyi 1911.

Cholera pojawiła się w 147 miejscowościach obwodu Kołomyjskiego, 56 Stanisławowskiego, 49 Czortkowskiego, 23 Brzeżańskiego, 27 Stryjskiego, 22 Tarnopolskiego, 2 Złoczowskiego i 1 Lwowskiego.

Od czasu wybuchu cholery to jest od 3. lipca b. r. chorowało na tę słabość w 327 miejscowościach na 642.625 ludności 15.273 osób. Z tych wyzdrowiało 5757, umarło 7605 pozostało w kuracyi 1911.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 28. września 1866.

Do c. k. urzędu powiatowego w Turce wpłynęły następujące dalsze dary patryotyczne na potrzeby państwa: Michał *Zelinka*, kmieć z Jabłonki wyżnej 2 złr., Iwan *Nester*, wójt z Rypian 50 c., Leib *Weininger*, z Łomny 1 złr., Mojzesz *Neustein*, z Jabłonki niżnej 1 złr., Senko *Uhal*, kmieć z Michnowca 1 złr., część dochodu z przedstawienia teatralnego urządzonego przez amatorów d. 19. sierpnia b. r. w Turce 10 złr., Maciej *Wierzbicki*, pensyonowany urzędnik c. k. izby obrachunkowej 1 złr., od gminy izraelickiej w Turce rata za wrzesień 1866 r. 10 złr., nauczyciel religii Salamon *Langermann* z Turki 2 złr. razem 28 złr. 50 c. w. a.

Czyny te patryotyczne podaje się do wiadomości powszechnej.

Z c. k. prezydyum Namiestnictwa galic.

Lwów, 2. października 1866.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Stan papierowej monety zdawkowej w obiegu będącej.

Z końcem sierpnia 1866 było w obiegu papierowej monety zdawkowej za 6,850.460 zlr.

Wiedeń, 1. października 1866.

Z c. k. ministeryum finansów.

Obwieszczenie.

Z końcem września 1866 było w obiegu według rejestrów w uprzyw. austr. banku narodowym prowadzonych i sprawdzonych, banknotów jedno- i pięcio-złotowych uznanych za noty państwa:

jedno złotowych 66.857.941 sztuk
to jest 66,857.941 złr. i pięcio-złotowych
15,299.086 sztuk t. j. 76,495.430 złr.,
razem 82,157.027 sz. to jest . . . . . 143,353.371 złr. — kr.
tudzież udziałowych przekaz. hypotecznych:
na M. K. opiewających 13.850 złr., t. j.
w. wal. austr. . . . . . 14.542 „ 50 c.
na wal. austr. opiewając. 85,687.350 złr.
razem . . . 85,701.892 złr. 50 kr.
tudzież not państwa które komisya z zamknięcia wydała:
pięcio-złotowych 1,980.000 sztuk
to jest . . . . 9,900.000 złr. — kr.
ogółem . . . 238,955.263 złr. 50 kr.

Z komisyi kontroli długu państwa.

Wiedeń, 2. października 1866.

Część nieurzędowa.

Lwów, 5. października.

„Wiener Journal“ z 3. b. m. zajmuje się bliskiem *zgromadzeniem deputowanych rady państwa* w Wiedniu i powiada w tym względzie: Niemamy zaprawdę nic przeciw temu jeżli ścierają się zdania ostatecznej organizacyi państwa. Dyskusya wyjaśnia zdania i pośredniczy między niemi; życzenia zaś rządu dążą z pewnością tylko do tego, by pogodzić tak rozmaicie rozchodzące się dziś opinie w państwie. Oby znalazł się otwór, w którymby zlać się mogły wszystkie te zdania w jednę wielką, silną, publiczną opinię barwy prawdziwie austryackiej. Ale wszystkich tych, którzy zajmują się szczerze tą wielką sprawą, musimy uczynić uważnymi na to, że nareszcie nadszedł czas, iż potrzeba rzeczy niedopuszczalne i niepodobne wykluczyć z rzędu odnoszących się do tego usiłowań. Konstytucya z lutego była parlamentarną we właściwem znaczeniu tego słowa, istota zaś parlamentaryzmu zależy na tem, iż większość rozstrzyga a mniejszość się poddaje. Tymczasem jestto już faktem niewątpliwym, że konstytucya z lutego sprzyjała tylko mniejszej części ludności państwa. Jakże można żądać od większości, ażeby w takim razie stosowała się do życzeń mniejszości? Niebyłożby to przekręcaniem, a nawet karykaturą idei parlamentarnej?

Jak się dowiaduje półurzędowy „Wiener Journal“, powróci baron *Hübner* wkrótce na swoje stanowisko do Rzymu. Pobyt monsignora Nardi, audytora św. roty, w Wiedniu zdaje się odnosić do tej na wszelki sposób ważnej dla Rzymu kwestyi, jaką postawę myśli przybrać Austrya w obec wykonania konwencyi wrześniowej. Podług wiadomości rzeczonego dziennika otrzymał teraz baron Hübner dokładne instrukcye, i „W. Jour.“ sądzi, iż nie myli się wyrażając osobiste zdanie, że Austrya w obec sprawy rzymskiej o której dziwnym sposobem wspomina nawiasowo tylko okólnik pana Lavalette, zachowywać będzie jak największą ostrożność.

W Hanowerze ogłoszono dnia 30. września prawo względem wcielenia tego kraju do monarchii pruskiej. Aż do wydania bliższych przepisów co do przeprowadzenia planu tego, administracya kraju pozostanie w stanie dotychczasowym.

Między księstwem Reuss a Prusami pokój także już zawarty został. Dziennik urzędowy w Greiz wychodzący z dnia 28. września ogłosił co następuje: „Wczoraj wieczór powrócił pełnomocnik do Berlina gwoli zawarcia pokoju wysłany, i dowiadujemy się z dobrego źródła, że zawarcie pokoju przyszło do skutku, że ratyfikacye w krótce wymienione będą. Według warunków umowy pokojowej, Księstwo zapłacić ma 100.000 talarów jako składkę do pruskiej kasy wdów i inwalidów, z której to sumy Księżna zapłaci połowę z prywatnego swego majątku. Jak tylko wypłata tej sumy zapewniona będzie, o co rząd Księstwa niebawem postarać się ma, wojska pruskie w kraju tutejszym na załodze będące, wycofane będą, wojsko zaś Księcia, w Rastacie znajdujące się, do kraju powróci.“

W Hadze została rozwiązana druga izba i nowe wybory rozpisano na dzień 30. października. Otwarcie nowej izby nastąpi dnia 19. listopada. Na cześć deputowanych, którzy zaproponowali wotum nieufności, przygotowują liczne demonstracye.

„Dresd. Journal“ ogłasza dwa obwieszczenia nowego jenerał-gubernatora, jenerała Tümplinga, które znoszą zakaz politycznych zgromadzeń w Saxonii i przenoszą ciężar kwaterunku jedynie na właścicieli domów.

Z Paryża donoszą pod dniem 2. b. m., że Margr. Moustier przybył tam i że lord Lyons mianowany został posłem angielskim w Paryżu. Poselstwo francuskie we Florencyi ma być podniesione do stopnia ambasady. Podług doniesienia w „La France“ udadzą się Cesarz i Cesarzowa dnia 10. b. m. do Pampelusy, a dnia 12. opuszczą Biarritz i powrócą do St. Cloud.

Paryski „Monitor“ donosi w swym biuletynie, że republika Peru i Chili w południowej Ameryce zgodziły się na uregulowanie granic, o co od dawna spory się toczyły. Jako linię graniczną przyjęto 24 gradus południowej szerokości. Składy guano pod Acikones i wszystkie inne leżące między 23 a 25 gradusem dotąd przedmiotem sporu będące, administrowane będą przez rzeczpospolitę Boliwijską, która dochody z nich rozdzielać będzie między oba państwa, Peru i Chili.

Dziennik włoski „Provincia“ donosi z Florencyi, że pokój w krótce zawarty zostanie. Sądzą, że plebiscyt w prowincyach weneckich odbędzie się w połowie października, formuła, jaka wotującym przedłożona być ma, opiewać będzie: Czy chcecie stanowić część monarchii konstytucyjnej Króla Wiktora Emanuela, Króla włoskiego i jego następców?

Liczne doniesienia stwierdzają, że *powstanie w Palermie* udało się przytłumić wojskom królewskim tylko po ciężkiej walce. Tak piszą do „Provincii“ z Palerma, że znaczna część ludności schroniła się do piwnic przed kulami armatniemi, gdyż przez 24 godzin bombardowano miasto. Szkody w mieście są znaczne. Pomiędzy spalonemi przez powstańców budynkami znajduje się także pałac Księcia St. Elia. W mieście mordowano każdego, kto nie mówił narzeczem sycylijskiem. Żonę pewnego brygadyera i obudwu jego synów wrzucono w ogień, w którym zginęli okropną śmiercią. Walka w ulicach była bardzo zaciekła. Powstańcy rzucali z okien rozmaite sprzęty na wojsko.

„Giornale di Roma“ zwraca uwagę na to, iż artykuły półurzędowych dzienników włoskich i słowa Garibaldego wyrzeczone we Florencyi nie zgadzają się z urzędowemi oświadczeniami, że konwencya wrześniowa poręcza Ojcu Śmu nietykalność obecnych posiadłości.

O procesie admirała Persana przynosi półurzędowa „Opinione“ z 30. z. m. następujące szczegóły: Hrabia Gabrio Casati, prezydent król. senatu, powrócił do Florencyi. Jego przybycie podczas feryi parlamentu ma być w styczności z procesem admirała Persana. Komodor Trombetta, jeneralny audytor marynarki,

ukończył już postępowanie śledcze. Rezultatem jego jest pociągnięcie do odpowiedzialności admirała jako naczelnego wodza floty włoskiej w bitwie pod Lissą. Teraz musi się rozpocząć proces. Zapewniają, że oskarżony będzie stawiony przed senatem, który się ukonstytuuje jako najwyższy trybunał sądowy. Podług statutu senatu, do którego należał admirał, przemawiają jeszcze inne ważne powody za tem postępowaniem. Za kilka dni wyjdzie zapewnie król. dekret, który spiesznie zwoła senat i ukonstytuuje go jako najwyższy trybunał sądowy.

Rząd angielski zdaje się obawiać nowego *zamachu Fenyan na Kanadę* i czyni stósowne przygotowania. Znaczne posiłki mają być wysłane do Kanady. Parostatek „Hibernian“ odpłynął już do Quebeku, a wkrótce uda się za nim „Pensylvanian“, który w Belfaście zabierze wojsko na pokład.

Niepomyślne wiadomości nadeszły znowu z *Hiszpanii*. W Zarauz wszczał się groźny rokosz wojskowy, który jednak w zarodzie przytłumiono. Także wykryto ślad rewolucyi pałacowej, zamach na życie Królowej, w którym zawikłanych jest kilku urzędników dworu i oficerów. Bliższych wiadomości w tym względzie nie ma dotąd. Wkrótce oczekują w Hiszpanii oktrojowania ułożonej na wzór francuski ustawy prasowej.

Wiadomo już, że ze strony Porty zaprzeczono odstąpienia Kandyi wicekrólowi, a „Constitutionnel“ w liście z Aleksandryi stara się dowieść, że udział Egiptu w przytłumieniu ruchu na Kandyi, nie ma na celu pozyskania tej wyspy, lecz tylko ma cechę pośrednictwa. Kandya byłaby dla Egiptu politycznie i ekonomicznie ciężarem; przyszłość Egiptu nie leży w żywiołach europejskich, lecz w arabskim w Afryce. Jeżeli wicekról uczynił zadosyć żądaniom Sułtana, to nie z chęci władzy lub przez wzgląd na Portę, lecz w celach pojednawczych i dla zatamowania krwi rozlewu. Wyznać jednak należy, że bez posiłków egipskich, niełatwo dałaby sobie Porta radę na Kandyi. „La Patrie dowiaduje się z Konstantynopola, że Porta zapewniła posłów europejskich, iż po uśmierzeniu powstania da Kreteńczykom amnestyę.

Rząd *rumuński* ogłosił oparta na przeszłorocznych cenach przeciętnych i ważną na jeden rok *taryfę do pobierania trzyprocentowej opłaty od wywozu.*

Monarchia austryacka.

Bełz, 1. października. *(Radosna manifestacya.)* Dnia 28. z. m. miasto nasze było świetnie iluminowane na znak radości mieszkańców z przybycia Jego Exc. *Agenora hr. Gołuchowskiego* na posadę Namiestnika, a oraz wdzięczności za tę łaskę Najjaśniejszego Pana, który w dobrze zrozumianym interesie ludu polecił rodakowi naszemu tak ważne dzisiaj kierownictwo kraju.

Gmach miejski, w którym jest siedziba c. k. urzędu powiatowego i gminnego, szkoła gminna i domy niektórych mieszkańców prawdziwie wspaniały przedstawiały widok. W środku gmachu miejskiego za staraniem urzędu gminnego stanął olbrzymi transparent, przedstawiający herb królestw Galicyi i Lodomeryi z napisem: „Niech żyje Agenor hr. Gołuchowski!“ rzęsistem ozdobiony światłem, a w jednem z okien naczelnika powiatu umieszczono również pięknie oświetlony portret Jego Excelencyi, ozdobiony w girlandy i kwiaty. Oprócz tego wszystkie najuboższe nawet domy jaśniały tego wieczora światłem, a po danym sygnale z moździerzy o godzinie 7. wieczorem odśpiewany i odegrany został przez młodzież naszą hymn ludu; po którym odśpiewano pieśń stosowną na cześć Jego Exc., przyczem przerwy zapełniane były strzałami z moździerzy i okrzykami tłumów ludu, biorącego jak najżywszy udział w tej uroczystości, która trwała prawie do 1. godziny po północy. *(Gaz. nar.).*

Wiedeń, 3 października. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Według otrzymanej wczoraj z Ischl wiadomości Cesarz Jego Mość ma tu powrócić w poniedziałek zrana.

J. C. M. Arcyksiążę Ernest przybył wczoraj z Pragi.

Minister wojny Rabenhorst i były sekretarz prezydyalny przy związku br. Kübeck przybyli tu wczoraj.

O słabości kardynała prymasa Scitovskiego donosi „Wanderer“ że Jego Eminencya został tknięty apoplexyą w niedzielę przy obiedzie. Leczą go dwaj homeopaci Dr. Argenti i Dr. Balogh. Aleopaci radzili puścić krew, czemu jednak homeopaci sprzeciwiali się. Jego Eminencya jest zupełnie przytomny, zrobił testament, spowiadał się i został opatrzony św. sakramentami.

Ministeryum w Weronie ogłosiło następującą proklamacyę: „Municypium boleje nad tem, że wczoraj się wydarzyły wybryki nie mające wcale cechy nieprzyjacielskiej demonstracyi. Powtórzenie podobnych wybryków mogłoby spowodować ostre środki ze strony władzy wojskowej.“

„Współobywatele! Municypium sądzi, że ma prawo do waszego zaufania. Mając przekonanie, że najdroższe nasze nadzieje wkrótce się ziszczą, zaleca wam utrzymanie pokoju i zachowanie w ważnej tej chwili owej sławy pełnej godności, jaka przystoi synom wielkiego narodu.

Francya.

Paryż, 30. września. *(Subskrypcya dla okolic, co od powodzi ucierpiały. — Wiadomości z Mexyku.)* Otwarta została subskrypcya dla okolic, które od wylewu wód ucierpiały. Cesarz wziął w niej udział z sumą 100.000 franków, Cesarzowa subskrybowała 25.000 franków a Cesarzewicz 10.000 franków.

„Monitor“ zamieścił następujące doniesienia z Mexyku z dnia 29. sierpnia. Marszałek Bazaine powrócił do Mexyku w dniu 26. sierpnia; w San Luis de Potozi zostawił jenerała Douai. Nie było żadnej potyczki w tych stronach. W dolinie Mexyku panuje zupełna spokojność. Położenie Huesteki nie poprawiło się; Austryacy skoncentrowali się w okolicy Tulancinga. Miasto Tuxpan jest wprawdzie zagrożone, lecz dotąd nie stracone.

(Wiadomości z Mexyku.) „Monitor“ podając dalsze wiadomości z Mexyku donosi, że napad jenerała Du Prenil w wschodniej stronie San Luis de Potosi najlepszy wywarł skutek. W późniejszej potyczce pułkownik Lopez z pułku Cesarzowej pobił na głowę dissidentów pod Rio Verde. Stracili oni 50 ludzi w zabitych, mnóstwo koni i broni. Pomimo zajęcia Tampico przez disidentów w Veracruz zupełna panuje spokojność. Pułkownik mexykański Camacho, który w Tlacotalpam komenderował, opuścił tę pozycyą z oddziałem swym z 300 ludzi złożonym i cofnął się ku Alvaredo.

Z Veracruz donoszą, że miasto Madellin którego osada składała się 40 Francuzów, atakowane było dnia 22. sierpnia przez 500 insurgentów pod komendą Priety. Po sześciugodzinnej walce nieprzyjaciel ustąpić musiał, zostawiwszy 50 zabitych na placu boju. Obrona tego pułku wielki czyni zaszczyt sierżantowi Paulin, z legi zagranicznej. Inne pozycye w Terra caliante nie były niepokojone. Stan zdrowia korpusu expedycyjnego jest wyborny; zdarzyły się tylko kilka wypadków womit w stronie nadbrzeżnej i w strefie gorącej.

Włochy.

Dziennik neapolitański „Italia“ ogłosił następujące pismo z Palermu: „Wojsko królewskie rozpoczęło atak po południu dnia 21go września. Ogień trwał przez cały dzień 22. września i przez noc 23go. W mieście było około 30.000 powstańców. Najzaciętszej walczono przy bramie Maqueda. Tam straty były najcięższe. Dopiero po zajęciu tej bramy artylerya poczęła ostrzeliwać ulice miasta, i od tej chwili rewolucya była zwyciężona. Żwawa też była walka pod bramą Cassero. Flota wspierała atak według możności, ciskając granaty tam, gdzie tłok był największy. Wszystkie wyjścia z miasta były zabarykadowane. Największy jednak opór był przy bramie Maquedo i na ulicy Toledo; tam wojsko zdobywszy szturmem pierwsze barykady, natrafiło znów na daleko silniejsze.“

„Provincia“ powiada, że w Palermie schwytano wielu księży i mnichów z bronią w ręku. Gwardya narodowa licząca do 12.000 ludzi, dała się rozbroić. Kilku oficerów przeszło do powstańców. Powstańcy walczyli przy okrzykach niech żyje rzeczpospolita! niech żyje święta Rozalia! (patronka Palermu). Większa część chorągwi były czarne z księżycem czerwonym i obrazem świętej Rozalii. Pałac królewski zdobyty został dopiero po zaciętej walce, która wojsko lądowe i morskie wiele ofiar kosztowała. Grenadyery, Bersaliery i piechota marynarki walczyli z wielką odwagą. Dwunastu oficerów zostali rannymi.

Niemcy.

Berlin. 2. Października. *(Różne wiadomości.)* „Spenersche Zeitung“ donosi z dobrego źródła: „Stosunki Rosyi z Prusami są nader pocieszające; gabinet petersburski dał tego niezbite dowody. Cesarz rosyjski wielkie przywięzuje znaczenie do wiernej przyjaźni **Prus.“**

„Staro rosyjskie stronnictwo nie może jeszcze uśmierzyć swej obawy z powodu wzrostu potęgi Prus, lękając się bez żadnego powodu o nadbałtyckie prowincye.“

Szczecin, 1. października. Relacya komisyi sejmowej dla spraw niemieckich zaleca stanom zgodzić się na udział rządu w ustanowieniu konstytucyi północnego związku niemieckiego, która złożona być ma parlamentowi zwołać się mającemu, komisya następnie podnosi zarzuty przeciwko projektowi pruskiemu z dnia 10. czerwca, zostawiając rządowi usprawiedliwienie tych zarzutów. Między innemi przystąpienie Meklenburga do związku cłowego zawisłem być ma od przywrócenia stanów. Relacya wyraża w końcu oczekiwanie, że konstytucya kraju utrzymana będzie i wzywa rząd, żeby konstytucyę tę stawił pod gwarancyę związku. Wotum odrębne niektórych członków komisyi odradza rządowi dalsze postępowanie na zasadzie artykułów II. i V. ustawy związkowej z dnia 21. **sierpnia.**

W sejmie rozprawiano nad kwestyą przedwstępną, czyli rycerstwo jako stan osobny lub wspólnie z reprezentantami kraju obradować ma, większością głosów 187 przeciwko 44 postanowiono wspólne obrady. Poczem przyjęto przez aklamacyę znany wniosek komitetu, i rozpoczęto obrady nad podstawami konstytucyi związkowej według art. 5. traktatu związkowego.

„Baierische Zeitung“ zamieściła w części swej urzędowej doniesienie o udzieleniu hr. Bismarkowi orderu św. Huberta, tudzież o innych orderach danych różnym dyplomatom pruskim. Nadanie to tych orderów sprawiło powszechnie wielkie zdziwienie. Artykuł urzędowego dziennika bawarskiego, nadanie tych orderów ogłaszający, opiewa jak następuje:

„Jego król. Mość widział się najłaskawiej spowodowany do nadania pod dn. 31. sierpnia król. pruskiemu prezesowi rady ministrów, hr. Bismark-Schönhausen wielki krzyż orderu najwyższego domu swego świętego Huberta, zaś król. pruskiemu rzeczywistemu tajnemu radzcy i szambelanowi Savigny, wielki krzyż orderu za-

sługi korony bawarskiej, oraz król. pruskim tajnym radzcom legacyi Kendel i König krzyż komandorski orderu zasługi św. Michała.

W części zaś nieurzędowej dziennik ten zamieszcza następujące uwagi:

Ogłaszając dziś nadanie orderów z powodu zawarcia pokoju z Prusami, dodajemy w wytłumaczeniu dotychczasowego milczenia naszego w sprawie, o której w skutek niezachowania tajemnicy wiele już mówiono, iż według zwyczaju w naturze rzeczy leżącego i od dawna już zaprowadzonego, nadania orderów osobom zagranicznym w ten czas dopiero ogłoszone bywają, jak obdarzeni temi orderami takowe przyjmą i przystają na przyjęcie zezwolenia swego monarchy.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 2. października. *(Reorganizacya szkół średnich.)* Komitet urządzający w Królestwie Polskiem ogłasza następujące rozporządzenie:

W wykonaniu najwyższego rozkazu zapadłego w dn. 29. lipca (10. sierpnia) 1866 r., a objawionego przez odezwę głównego naczelnika własnej Jego ces. Mości kancelaryi do spraw Królestwa Polskiego z dn. 9. (21.) sierpnia r. b. Nr. 10.522, w przedmiocie zreorganizowania średnich zakładów naukowych w Królestwie Polskiem, komitet urządzający postanowił i stanowi:

I. W celu zreorganizowania średnich zakładów naukowych w Królestwie Polskiem na zasadzie ustaw najwyżej w dniu 5. (17.) stycznia 1866 r. zatwierdzonych, przedsięwziąść środki następujące:

1. Zreorganizować na siedmioklasowe gimnazya klasyczne:

a) Drugą szkołę powiatową w Warszawie, która korzystając w części z etatu gimnazyum w Szczebrzeszynie, istnieje obecnie pod nazwą 4go gimnazyum w Warszawie, z wyłączeniem etatu gimnazyum Szczebrzeszyńskiego, którego otwarcie nie jest zamierzonem, z etatu wydziału oświecenia publicznego.

b) Szkołę powiatową w Marjampolu, przyczem wykład wszystkich przedmiotów w gimnazyum Marjampolskiem, dokonywać w języku rosyjskim, tudzież zaprowadzić w niem dla życzących naukę języka litewskiego.

2. Dwie specyalne szkoły powiatowe: jednę w Warszawie, a drugą w Włocławku zreorganizować na 7mio klasowe gimnazya realne.

3. Otwarte w roku zeszłym rosyjskie pięcioklasowe progimnazyum w Białej zreorganizować na rosyjskie siedmioklasowe gimnazyum klasyczne, a oprócz tego uorganizować w mieście Białej rosyjskie kursa pedagogiczne dla ludności grecko-unickiej, na wzór takichże kursów w mieście Chełmie.

4. Najwyżej zatwierdzoną w dn. 5. (17.) stycznia 1866 r. ustawę i etaty gimnazyów i progimnazyów męzkich dla ludności grecko-unickiej, zastosować do gimnazyum w Siedlcach, z reorganizacyą takowego na rosyjskie gimnazyum klasyczne, a oraz urządzić w mieście Siedlcach czteroklasowe rosyjskie progimnazyum żeńskie, tak aby ono mogło być w razie potrzeby zamienionem na rosyjskie sześcio-klasowe gimnazyum żeńskie.

5. Urządzić rosyjskie progimnazyum klasyczne męzkie w mieście Zamościu.

6. Szkołę powiatową w Hrubieszowie zreorganigować na rosyjskie progimnazyum klasyczne.

7. Zaprowadzić wykład w języku rosyjskim wszystkich przedmiotów naukowych w gimnazyach męzkiem i żeńskiem w mieście Suwałkach istniejących, z tem aby w nich wykładany był także dla życzących i język litewski.

8. Uorganizować w Królestwie Polskiem obok gimnazyów i progimnazyów przeznaczonych głównie dla oddzielnych narodowości: polskiej, rosyjskiej, litewskiej i niemieckiej, gimnazya i progimnazya mięszane, w którychby wykłady zastosowane były i do potrzeb ludności żydowskiej, z przeznaczeniem do tych zakładów osobnego nauczyciela do nauki religii Mojżeszowej. Wykłady w nich odbywać się mają w języku rosyjskim. Obecnie zamienić na takie gimnazya mięszane, gimnazya męzkie i żeńskie w mieście Lublinie istniejące, oraz gimnazyum męzkie w Łomży; a na mięszane progimnazya: szkołę powiatową na przedmieściu miasta Warszawy, Pradze, tudzież jednę ze szkół powiatowych istniejących w Warszawie i tameczne 4ro klasowe progimnazyum żeńskie.

9. Szkoły powiatowe: jedną w Warszawie i Wieluniu zreorganizować na progimnazya klasyczne, zaś jedną w Warszawie i w Koninie na progimnazya realne.

10. Pozostawić dyrektorowi głównemu oświecenia publicznego wprowadzenie w wykonanie reorganizacyi średnich zakładów naukowych, na zasadach wyżej wyłożonych, stopniowo w miarę tego, jak to okaże się możebnem podług osobistego składu nauczycieli.

II. Pozostawić zwierzchności naukowej w Królestwie, przekształcenie pozostałych szkół powiatowych, na zasadzie najwyższego rozkazu z dn. 29. lipca (10.) sierpnia r. b. w części na kursa pedagogiczne, a w części na gimnazya i progimnazya mięszane, obok natychmiastowego zastosowania w utrzymujących się szkołach powiatowych biegu i kierunku edukacyi do zasad wskazanych przez najwyższe ukazy z dn. 30. sierpnia 1864 r. i ustawy o średnich zakładach naukowych w Królestwie, najwyżej w dniu 5. (17.) stycznia 1866 r. zatwierdzone.

III. Pozostawić dyrektorowi głównemu oświecenia publicznego postaranie się w miarę możności o zaprowadzenie wykładu w języku rosyjskim w szkołach początkowych żydowskich, tak już istniejących jako i w przyszłości otworzyć się mających.

IV. Urządzić przy rosyjskich uniwersytetach, a przedewszystkiem przy St. Petersburgskim i Moskiewskim, 10 stypendyów dla wychowańców gimnazyów Suwalskiego i Marjampolskiego, z pomiędzy rodowitych Litwinów, ze szczególniejszym postępem oddających się nauce języków rosyjskiego i litewskiego, i sposobiących się do naukowego lub nauczycielskiego zawodu, z przeznaczeniem dla nich, ze skarbu Królestwa Polskiego po 360 rsr. rocznie i niezbędnego na podróż funduszu, podług bliższego oznaczenia zwierzchności naukowej w Królestwie, pozostawiając wybór tych stypendystów gimnazyalnej radzie pedagogicznej, za potwierdzeniem przez naczelnika dyrekcyi naukowej.

V. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw zamieszczone być ma, wkłada się na dyrektora głównego komisyi rządowej oświecenia publicznego.

Działo się w Warszawie na 150tym posiedzeniu dnia 13. (25.) sierpnia 1866 roku.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie miesiąca września 1866 były następujące na targach w miasteczkach:

	Miejsce targu:											
	Halicz		Nadwórna		Żurawno		Kałusz		Lisko		Trembowla	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacka											
Mec pszenicy	2	60	3	.	2	95	4	50	3	20	2	50
„ żyta	2	.	2	.	2	5	3	95	2	20	1	70
„ jęczmienia	1	40	2	.	1	65	2	75	1	50	1	15
„ owsa	.	60	1	.	.	80	1	10	.	96	.	65
„ hreczki		.	.		.	.	3	50	.	.	1	80
„ kukurudzy	.		5	.	.	.	5	.	.		.	.
„ ziemniaków	.	60	.	.		75	1	.	.	50	.	-
Cetnar siana	.	60	1	50	.	70	2	.	1	.	.	.
„ wełny	.	.	.			.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.		.	.	.	20	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	6	.	5	.	3	15	5		4	65	.	.
„ „ miękkiego	4		4	.	1	85	4	.	2	45	.	.
Funt mięsa wołowego	.	10	.	8	.	7		9	.	8	.	11
Mas okowity	.	45	.	60	.	49	.	60	.	60	.	70

KRONIKA.

(Rozprawy ostateczne w lwowskim c. k. sądzie krajowym.) Kradzież. Paulina Pańkiewicz ze Lwowa, 25 lat licząca, stanu wolnego, obrz. rz. kat., pokojówka, nigdy nie karana, namówiona przez swoją matkę, Karolinę P., 56 lat liczącą, zamieszkałą we Lwowie, skradła w sierpniu b. r. bieliznę ze strychu wartości 28 złr. i oddała matce. Tegoż samego dnia przytrzymana, skazana została na rozprawie ostatecznej w dniu 1go b. m. na 3 miesiące cięż. więzienia, równie jak jej matka, ta ostatnia z postem w każdym tygodniu, i obiedwie przyjęły karę, (prezyd. radzca sądu kraj. pan Jorkasz, oskarzyciel zastępca prok. pań. p. Budzynowski.

(Wykaz aresztowanych.) Do c. k. dyrekcyi policyi we Lwowie odstawiono we wrześniu b. r. 689 osób aresztowanych. Z tych oddano sądom cywilnym i wojskowym 102, policya jako sąd ukarała 95, a według przepisów policyjnych 492 osób, wydalono szubpasem 157, magistratowi oddano 39 osób dla zatrudnienia ich pracą, a 6 dla sprawdzenia ich należności do gminy. W szpitalu umieszczono 25 ulicznic.

(Ścigany jest sądownie) Chrystyan Fryderyk Wilhelm Hertel z Osterburga w Prusach, ur. w r. 1836, który pełnił w Śniatynie obowiązki budowniczego, i w ostatnich czasach zniknął bez śladu.

(Pożary.) W Hołoskowicach, w powiecie Brodzkim, dnia 19go z. m. spaliło się 17 domów włościańskich, z tych 13 z budynkami gospodarskiemi i zapasami zboża. Szkoda wynosi 4000 złr. Ogień miał zapuścić chłopiec bawiący się siarnikami.

W Hussakowie, w powiecie Niżankowickim, w nocy z 22. na 23. z. m. spalił się dom z budynkami gospodarskiemi i zapasami zboża. Szkoda wynosi 200 złr. Przyczyna pożaru jest niewiadoma.

W Chodnowicach, w tymże powiecie, w nocy z 23. na 24. z. m. spalił się dom włościański i stóg siana. Szkoda wynosi 200 złr. Ogień miał być podłożony.

W Wolswinie, w powiecie W. Mosty, dnia 27go z. m. spalił się śpichlerz gromadzki. Szkoda wynosi 70 złr. w. a. Przyczyna pożaru jest niewiadoma.

W Gajach, w powiecie Winnickim, dnia 16go z. m. spaliły się dwa domy włościańskie z budynkami gospodarskiemi i zapasami zboża. Szkoda wynosi około 2000 złr. Ogień miał powstać przez nieostrożność przy suszeniu konopi.

Ostatnia poczta.

Wiedeń, 4. października. (Telegram „Czasu“.) Nadzwyczajny dodatek do Gazety urzędowej ogłasza postanowienie Jego

Mości Cesarza, datowane wczoraj z Ischlu, które znosi stan wyjątkowy, zaprowadzony podczas ostatnich okoliczności wojennych, w dotyczących częściach Cesarstwa.

Peszt, 3. października. Podług telegramu „Lloyda“ polepszył się dziś z rana znacznie stan zdrowia Jego Eminencyi Księcia Prymasa.

Praga, 3. października. Odjazd Króla saskiego do Karlsbadu nastąpi jutro zrana.

Florencya, 3. października. Podpisanie traktatu pokoju oczekiwane jest niezwłocznie. — Dwóch notablów z Wenecyi doręczyło wczoraj prezydentowi ministrów opatrzony 12.000 podpisów adres do Króla, który żąda, ażeby wojska włoskie zaraz po odejściu Austryaków wkroczyły do Wenecyi.

Bombay, 8. września. Wiadomość o zawarciu pokoju między Rosyą i Bokharą potwierdza się. — W Birmie spiera się po detronizacyi Króla czterech książąt o tron.

Alexandrya, 26. września. Nil wezbrał znacznie. Gizeh ma już być zalane. Obawiają się o zasiewy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. października 1866.

Pora	Barometr w mierze par. sprow. do 0° Reau.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	329.99	+ 5.7	70.1	półn.-wsch.	sł.	pogoda
2. god po poł.	329 14	+ 13.6	52 7	poł.-wsch.	„	pochmurno
10.god.wiecz.	328 62	+ 6.6	71 6	południowy	„	pogoda

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. października.

Hotel George: PP. HHr. Krasiccy Stan. i Ignacy, z Liska

Hotel europejski: Firman Domin., z Targoszeny. — Strojnowski Leon, z Grzymałówki. — Trzeciak Hen., z Dąbrówki. — Trzciński Józef, z Nowoszyc. — Weronicki Jul., z Podhorzec. — Winnicki Mik., z Wierzbicy. — Zelip Herm., z Oblaznicy.

Hotel angielski: Abrahamowicz Józef, z Stanisławowa. — Łodyński Stan., z Nahorzec.

Hotel pod Tygrysem: Zulauf Jul., c. k. przeł. pow., z Szczerca.

Pod nr 514¾: Hackhofer Alojzy, c. k. kapitan, ze Stryja.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. października.

PP: Hr. Potocki Nikod., c. k. porucznik, do Węgier. — Bernatowicz Hip., do Sannik.

TEATR.

Dziś (przedst. polskie): **„Pensyonarki“**, operetka komiczna w 2ch aktach z muzyką p. Suppégo, **„Verbum Nobile“**, komedya w 1 akcie przez Walerego *Łozińskiego*.

Kurs lwowski.

Dnia 4. października.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	98	6	07
Dukat cesarski	„ „	6	03	6	17
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	28	10	47
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	91	1	95
„ papierowy rosyjski	„ „	1	61	1	63
Talar pruski	„ „	1	89	1	92
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „			—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	69	53	70	42
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	73	01	73	78
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	38	67	35
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	67	35	68	13
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	209	—	211	17
Akcye kolei lwowsko-czerniowieckiej		177	67	180	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 4 października.	złr.	kr.
5% Metaliki	62	40
5% pożyczka narodowa	67	40
Losy z 1860 roku	80	50
Akcye banku wiedeńskiego	721	—
„ „ kredytowego	152	80
Londyn, 10 funtów szterlingów	127	80
Srebro	127	—
„ towarem	—	—
Dukat pojedyńczy	6	10

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 2. października.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	55.70	55 90
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	99.50	99.75
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	67.70	67.90
od kwiet. do paźdz. po 5%	67.20	67.40
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	76 50	77.—
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	59.80	60.—
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	64.—	64.—
dtto. po 4½%	52.25	52.75
dtto. „ 4%	46.50	47.—
dtto. „ 3%	34.75	35.—
dtto. „ 2½%	29.—	33.—
dtto. 1%	11.ε0	11.90
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	152.—	153.—
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	148.—	149.—
Przez. do wyl. z r. 1854	75.—	75.50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500 zł.	80.40	80.60
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	86.50	87.—
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 złr.	73 10	73.30
Renty Como po 42 lir. aust.	17.50	18.ˢ0
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	54.—	56.—
„ „ „ 4½%	52.—	52.50
„ „ „ 4%	46.—	46.50
„ „ „ 3½%	40.50	41.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	49.—	51.—
„ 2¼%	45.—	45.50
„ 2%	40.—	41.—
dtto. z procent. za granicą „ 1¾%	35.—	35.50
„ 5%	—.—	—.—
„ 4½%	—.—	—.—
„ 4%	—.—	—.—

B. Krajów koronnych. (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Nższej Austryi	77.—	78.—
Wyż. Austryi	81.—	82.—
Salcburg	76.—	79.—
Czech	78.—	79.—
Morawii	75.—	77.—
Szląska	87.—	88.—
Styryi	78.—	80.—
Tyrolu	95.—	98.—

(Obl. indemn. po 5 proc. za 100 zł.)	pien.	towar.
Kar., Krainy i Wyb.	80.—	86.—
Węgier	66.50	67.25
Ban. Tem.	66.—	66.75
Kroacyi i Slawonii	69.—	70.—
Galicyi	66 —	67.—
Siedmiogrodu	62.75	63.75
Bukowiny	63.—	64.—
Z klauzulą wylos. w r. 1867	65.—	65 50
Banat Temerz.	64.25	64.75
Lomb. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	—.—	—.—
Dług Salcburgu „ 3½%	—.—	—.—
„ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	—.—	—.—
„ 1¾%	—.—	—.—
Gal. dł. zwr. z r. 186… „ 7%	89.75	90.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	—.—	23.50
„ 2½% „ 100 „	—.—	19.—
„ 2¼% „ 100 „	—.—	18.50
„ 2% „ 100 „	—.—	16.—
„ 1¾% „ 100 „	—.—	14.50

3. Akcye. (Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	722.—	724.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	152.90	153.10
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	585.—	590.—
Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	76.—	77.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1665.—	1670.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	188.80	189.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł.	207.—	207.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	128.—	128.50
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	209.50	210.—
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.)	177.50	178.50
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	155.—	155.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	112.50	1'3.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
dtto II. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
Kolej Busterhradzka po 500 zł. m. k.	690.—	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	250.—	255.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	—.—	—.—
Kol. Grac.-Köfl. i Towar. górn. po 200 zł. w. a.	112.—	115.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	469.—	471.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	192.—	195.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. w. a.	405.—	410.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	245.—	255.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	335.—	340.—

4. Listy zastawne. (za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	105.—	—.—
przeznaczone do los. po 5%	93.50	94.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	89.40	89 60
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	69.—	—.—
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	80.50	81.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.50	98.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	89.50	90.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. austr.	82.—	83.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	124.—	125.—
Kol. Lomb.-wen. po 500 fr.	113.75	114.25
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	93.—	94.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	90.—	91.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	75.—	77.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	97.—
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	75.50	76.50
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	95.—	95.50
Tow. żeg. par. na Dunaju za 100 zł. m. k.	93.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	89.—	—.—

6. Losy. (za sztukę.)

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	122.—	122.50
Tow. żeg. par. na Dunaju po 100 zł. m. k.	80.—	81.—
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	110.50	111.50
„ „ po 50 zł. m. m.	48.50	49.—
Pożyczka miasta Budy po 40 zł. w. a.	24.—	24.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	—.—	—.—
Salma „ 40 „ „	27.—	28.—
Palfiego „ 40 „ „	21.50	22 50
Clarego „ 40 „ „	24.—	25.—
St. Genois „ 40 „ „	24.—	25.—
Windischgrätza 20 „ „	17.—	18.—
Waldsteina 20 „ „	20.—	21.—
Keglevicha „ 10 „ „	12.—	13.—
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12.—	12.50

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	107.—	107.25
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	107 25	107.50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	95.—	95.25
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lil. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	127.—	127.75
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	50.45	50.55
Paryż za 100 fr.	50.55	50.65
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po okazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.07	6.08
detto. pełnej wagi	6.07	6.08
Korona	—.—	—.—
20frankówka	10.19	10.20
Rosyjski imperyał	10.42	10.46
Talar związkowy	1.90	1.91
Srebro	126.25	126.75
Kurs korony w c. k. kasach	17 zł. 65⁶⁄₁₀ c.	

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński**.

Z c. k. galic. drukarni rządowej